ZPRAVODAJ EUROREGIONU GLACENSIS

1 / 2013

Neratov

CYKLOBUSY DO ORLICKÝCH HOR

V PROVOZU

CYKLO BUSY ORLICKÝCH HOR

Co nás čeká v období 2014 -2020

Skupinová fotografie (tzv. Family Photo) po únorovém jednání Evropské rady v Bruselu, kde se státníci dohodli na víceletém finančním rámci pro období 2013 - 2020

Dohoda o víceletém finančním rámci z února 2013				
	Nový víceletý finanční rámec (na období 2014–2020)	**Předchozí víceletý finanční rámec (na období 2007–2013)**	**Srovnání rámce pro období 2014–2020 oproti období 2007–2013**	
Prostředky na závazky	*mil. €*	*mil. €*	*mil. €*	*mil. €*
1. Inteligentní růst podporující začlenění	**450.763**	**446.310**	**+4,5 mld**	**+1,0%**
1a. Konkurenceschopnost pro růst a zaměstnanost	**125.614**	**91.495**	**+34,1 mld**	**+37,3%**
1b. Hospodářská, sociální a územní soudržnost	**325.149**	**354.815**	**-29,7 mld**	**-8,4%**
z toho Evropská územní spolupráce	**8.948**			
- přeshraniční spolupráce	6.627			
- nadnárodní spolupráce	1.822			
- meziregionální spolupráce	500			
2. Udržitelný růst: přírodní zdroje	**373.179**	**420.682**	**-47,5 mld**	**-11,3%**
z toho: výdaje související s trhem a přímé platby	**277.851**	**336.685**	**-58,8 mld**	**-17,5%**
3. Bezpečnost a občanství	**15.686**	**12.366**	**+3,3 mld**	**+26,8%**
4. Globální Evropa	**58.704**	**56.815**	**+1,9 mld**	**+3,3%**
5. Správa	**61.629**	**57.082**	**+4,5 mld**	**+8%**
6. Vyrovnávací platby	**27**	**neuv.**	**+0,027 mld**	**neuv.**
Prostředky na závazky celkem	**959.988**	**994.176**	**-35,2 mld**	**-3,5%**
jako procento HND	***1,00%***	***1,12%***		
Prostředky na platby celkem	**908.400**	**942.778**	**-34,4 mld**	**-3,7%**
jako procento HND	***0,95%***	**1,06%**		

Vydává Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Panská 1492, 516 01 Rychnov nad Kněžnou, Česká republika
ve spolupráci se Stowarzyszeniem Gmin Polskich Euroregionu Glacensis, Łukasiewicza 4a/2, 57-300 Kłodzko, Polsko
Registrováno MK ČR E 16575
Redakce pro českou část: tel.: 00420 494 531 054, e-mail: info@euro-glacensis.cz, www.euro-glacensis.cz
Redakce pro polskou část: tel.: 0048 74 86 771 30, e-mail: biuro@eg.ng.pl, www.euroregion-glacensis.ng.pl
Grafický design a předtisková příprava: Miloš Kaválek. Tisk: Integraf, s.r.o. Náchod

CZ PL Cíl 3 / Cel 3 2007_2013
EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ / EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO
PŘEKRAČUJEME HRANICE / PRZEKRACZAMY GRANICE

Co nás čeká po roce 2013?

Euroregion Glacensis přináší na Váš stůl opět zpravodaj plný zajímavých informací z dění česko-polské spolupráce. Česká strana euroregionu přebírá štafetový kolík od polské strany a bude do roku 2015 zajišťovat vydávání zpravodaje v rozsahu, tak jak Vám jej předkládáme dnes. Můžete se těšit na několik pravidelných rubrik jako je presentace kulturních tradic na česko-polském pohraničí spojené s tradičními pokrmy pro dané období. Budeme Vám taktéž představovat nové členy Euroregionu Glacensis, zajímavé projekty, ať už ve fázi záměru, realizace, případně představení výsledků již ukončených projektů.

Ve spolupráci s panem Oldřichem Vlasákem, místopředsedou Evropského parlamentu, který v minulosti také působil aktivně v euroregionu, Vám budeme přinášet pravidelné informace z evropského dění.

Programové období 2007 – 2013 se pomalu chýlí ke konci, a tak netrpělivě vyhlížíme podpory nové. Dohoda o víceletém finančním rámci z února letošního roku nám pomalu ukazuje realitu finančních alokací pro období 2014 – 2020. „Větší koncentrace na klíčové aktivity“, to je vize Evropské komise pro následující období. V letošním roce dojde k výběru tématických cílů i pro Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko. Věřím, že náš silný hlas z pohraničí bude slyšet při určování klíčových oblastí podpor.

Jaroslav Štefek, sekretář české části euroregionu

Město Náchod Evropské město sportu roku 2013

Představitelé Města Náchod v čele se starostou Janem Birkem převzali na půdě Evropského parlamentu v Bruselu titul Evropské město sportu 2013. Slavnostního ceremoniálu se zúčastnili místostarosta Tomáš Šubert, radní Iva Cvetanova, Ladislav Tichý a zastupitel Miroslav Jindra.

Během ceremoniálu, kterého se zúčastnily desítky zástupců všech oceněných měst - devět měst v kategorii „city“ a 11 měst v kategorii „town“, přebírali postupně všichni z rukou prezidenta asociace G. F. Lupattelli vlajku, která bude po celý příští rok symbolem významného ocenění za práci a úsilí v oblasti sportu.

Ceremoniál zahájili představitelé společnosti ACES Europe v čele s jejím prezidentem a mezi hosty nechyběli ani poslanci Evropského parlamentu. Poděkovali všem přítomným zástupcům měst, která jsou držitelem titulu, za osobní účast a především podporu sportu ve svých městech. Smyslem a dlouhodobým cílem působení společnosti ACES Europe je integrace občanů Evropské unie prostřednictvím sportu a propagace hodnot jakými zdraví a respekt vůči druhým bezesporu jsou. Sport na všech úrovních je spojujícím článkem pro všechny.

„Jsem hrdý, že město Náchod se tímto krokem zařadilo do rodiny velkých a významných evropských měst, která podporují sport (Cardiff, Turín a mnoho dalších). To je velmi významné ocenění, které budeme chtít během příštího roku využít nejen pro město, ale především pro jednotlivé sportovní kluby působící v Náchodě“, komentoval převzetí ocenění starosta Jan Birke.

Hlavním městem sportu pro rok 2013 se staly belgické Antverpy.

Základní informace k titulu Evropské město sportu 2013

ACES Europe je evropskou federací, která zaštiťuje velká a menší členská města Evropské unie, která žijí především sportem. Sídlo organizace je v belgickém Bruselu. Hlavním posláním ACESu je šíření sportu jako prevence proti kriminalitě, zpřístupnění sportu všem věkovým kategoriím, zdůraznění pozitivního vlivu sportu nejen na fyzickou, ale i psychickou stránku jedince. Úzce spolupracuje s Evropskou komisí a je jedním z článků, který naplňuje poselství a úkoly stanovené v Bílé knize sportu.

NÁCHOD
ACES EUROPE
EVROPSKÉ MĚSTO SPORTU 2013
EUROPEAN TOWN OF SPORT 2013

Budoucnost evropské územní spolupráce

Evropská unie podporuje územní spolupráci svých členských států již od roku 1990. Nejinak tomu bude i v příštím programovacím období po roce 2013. Již dnes je však jasné, že i v novém programovém období zůstanou zachovány tři směry Evropské územní spolupráce, to znamená přeshraniční, nadnárodní a meziregionální. V Bruselu se však připravuje pro budoucí kohezní politiku řada změn, které se ve svém konečném důsledku dotknou konečných příjemců. Přitom každý z nich by rád věděl, jaký objem finančních prostředků bude možné na územní spolupráci využít, co se změní v podmínkách realizace projektů oproti současnému stavu nebo jak konkrétně bude vypadat implementace územní spolupráce v národních podmínkách. To jsou hlavní otázky, nad kterými se v této příloze zamýšlí Ing. Oldřich Vlasák, místopředseda Evropského parlamentu, který je koordinátorem Evropských konzervativců a reformistů pro regionální rozvoj a jako jediný Čech se v Bruselu účastní tzv. trialogů k budoucím nařízením ke kohezní politice. Z pozice místopředsedy Svazu měst a obcí České republiky pak na národní úrovni participuje na hájení zájmů obcí a měst při nastavení domácí implementační struktury.

Oldřich Vlasák s komisařem pro regionální rozvoj Johannesem Hahnem zodpovědným za evropské fondy

Vyjednávání o budoucím víceletém finančním rámci

Můžeme očekávat výrazné krácení prostředků na programy územní spolupráce?

Jako vždy a vše i územní spolupráce je limitována dostupnými zdroji. Objem finančních prostředků na Evropskou územní spolupráci po roce 2013 bude definován ve víceletém finančním rámci. Na tom se musí dohodnout členské státy a svůj souhlas nově musí připojit i Evropský parlament. Nalézt dohodu mezi členskými státy přitom není jednoduché. Ve dnech 7. - 8. února 2013 se po prvním neúspěšném pokusu na konci loňského roku nakonec předsedové jednotlivých vlád a hlavy států evropské sedmadvacítky na návrhu příštího víceletého finančního rámce EU pro období 2014-2020 dohodli. V rámci tohoto rozhodnutí Evropská rada rozhodla v únoru také o rozpočtu na cíl Evropská územní spolupráce (EÚS) ve výši 8,948 mld. eur, z čehož 6,627 miliard by mělo být vyčleněno na přeshraniční spolupráci. Rozdělení na jednotlivé větve EÚS by však mělo zůstat do budoucna přibližně zachováno. Snížení rozpočtu bylo záměrné. Evropská komise tak reagovala na současnou situaci v EU a upozornila, že je nutné šetřit. Původní „nižší" návrh Evropské komise ještě dále snížila právě Evropská rada, a to jako reakci na tlak některých čistých plátců. S tímto návrhem však nesouhlasí Evropský parlament, který jej považuje za nepřiměřeně nízký, a tak se začátek roku 2013 v Bruselu nese v duchu velice intenzivních vyjednávání. Pod vedením irského předsednictví je snaha dosáhnout dohody mezi těmito institucemi ještě během léta. Veškerá jednání, kterých se účastním přitom napovídají, že se až zase tak moc na únorové dohodě měnit nebude a že změny budou víceméně kosmetické. Vzhledem k tomu, že územní spolupráce není klíčovou unijní prioritou, nelze ani očekávat, že by se v této oblasti příliš změnilo. Již dnes tak víme, že na územní spolupráci půjde méně prostředků než doposud, řádové krácení však nehrozí.

Nová legislativní pravidla pro evropskou územní spolupráci

Co se změní v podmínkách realizace projektů oproti současnému stavu?

Přestože do začátku nového programového období zbývá necelý rok, témat k projednání zůstává zástupcům unijních institucí a členských států více než dost.

Významným přínosem v oblasti přeshraniční spolupráce by mělo být především sjednocení pravidel a administrativních postupů napříč operačními programy, a tím zjednodušení procedur a nižší administrativní zátěž z pohledu příjemců i žadatelů. Legislativa EU bude nadále umožňovat zjednodušení realizace programů EÚS prostřednictvím Evropských seskupení pro územní spolupráci (ESÚS). Skrze tento nástroj je mimo jiné možné propojit programy tří sousedních států a žádat o finanční prostředky z různých přeshraničních programů jakožto jeden právní subjekt.

V rámci koncentrace na priority strategie Evropa 2020 dojde také k omezení počtu tzv. tematických cílů, jež mají být sledovány i programy přeshraniční spolupráce, na maximálně čtyři z jedenácti možných. Podle posledních informací z vyjednávání mezi Parlamentem a Radou, kterého se účastní také zástupci Komise, však bude možné kombinovat jednu nebo více doplňkových investičních priorit z různých tematických cílů, a to tam, kde je třeba zlepšit účinnost programu spolupráce a zvýšit dopad v rámci tematicky uceleného integrovaného přístupu za účelem prosazování cílů této strategie.

Box - Navržené tématické cíle, na které se mají soustředit i programy územní spolupráce:

1) posílení výzkumu, technologického rozvoje a inovací;
2) zlepšení přístupu, využití a kvality informačních a komunikačních technologií;
3) zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků, odvětví zemědělství a odvětví rybářství a akvakultury;
4) podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství ve všech odvětvích;
5) podpora přizpůsobení se změně klimatu, předcházení rizikům a řízení rizik;
6) ochrana životního prostředí a podpora účinného využívání zdrojů;
7) podpora udržitelné dopravy a odstraňování překážek v klíčových síťových infrastrukturách;
8) podpora zaměstnanosti a podpora mobility pracovních sil;
9) podpora sociálního začleňování a boj proti chudobě;
10) investice do vzdělávání, dovedností a celoživotního učení;
11) posilování institucionální kapacity a účinné veřejné správy

Z podmínek pro podporu projektu budou muset příjemci splnit tři ze čtyř - společnou přípravu, společnou realizaci projektu, a jednu ze dvou, co se týče společného personálu či financování projektu.

Důležitá jsou také pravidla v oblasti způsobilosti daně z přidané hodnoty. DPH bude možno začlenit do rozpočtu projektu, způsobilým výdajem pro účely dotace přitom bude pro ty subjekty, které nejsou plátcem DPH. V opačném případě DPH do nákladů rozpočtu možné zahrnout nebude, aby

nedošlo k dvojímu proplácení daně - státem a z prostředků fondu.

Také byl předložen návrh na posílenou odpovědnost řídících struktur programu, zúčastněných členských států i příjemců, v otázce ručení a navracení neoprávněně vyplacených prostředků z rozpočtu EU. O tomto návrhu se stále jedná.

Nařízení k evropským fondům však nejsou, alespoň prozatím, definitivní. Jak již bylo řečeno, v Bruselu se o budoucí podobě teprve intenzivně jedná a o nastavení budoucích pravidel se vede „mezi-institucionální boj". O tom, že Evropská územní spolupráce v každém případě nabývá stále většího významu, svědčí i to, že pro budoucí programovací období je Evropská územní spolupráce novým, samostatným nařízením.

Implementace územní spolupráce v České republice

Jaký je stav a výhled operačních programů územní spolupráce u nás doma a co bude možné financovat?

Finanční prostředky jsou jedna věc, evropská pravidla druhá, ale každého nejvíce zajímá, jak budeme rozdělovat evropské fondy u nás doma. Jaké tedy budou pravděpodobné podmínky realizace budoucích programů v oblasti Evropské územní spolupráce, a jak se změna dotkne českých krajů, měst a obcí?

Podle rozhodnutí vlády bude v rámci cíle EÚS nadále v České republice realizováno 5 bilaterálních operačních programů (OP), nezmění se ani role ČR v programu Česká republika – Polsko jakožto řídícího orgánu. Do projektů přeshraniční spolupráce se budou moci tak jako doposud zapojit všechny územní samosprávné celky všech úrovní, organizace zřizované nebo založené státem, nevládní neziskové organizace, zájmová sdružení právnických osob apod.

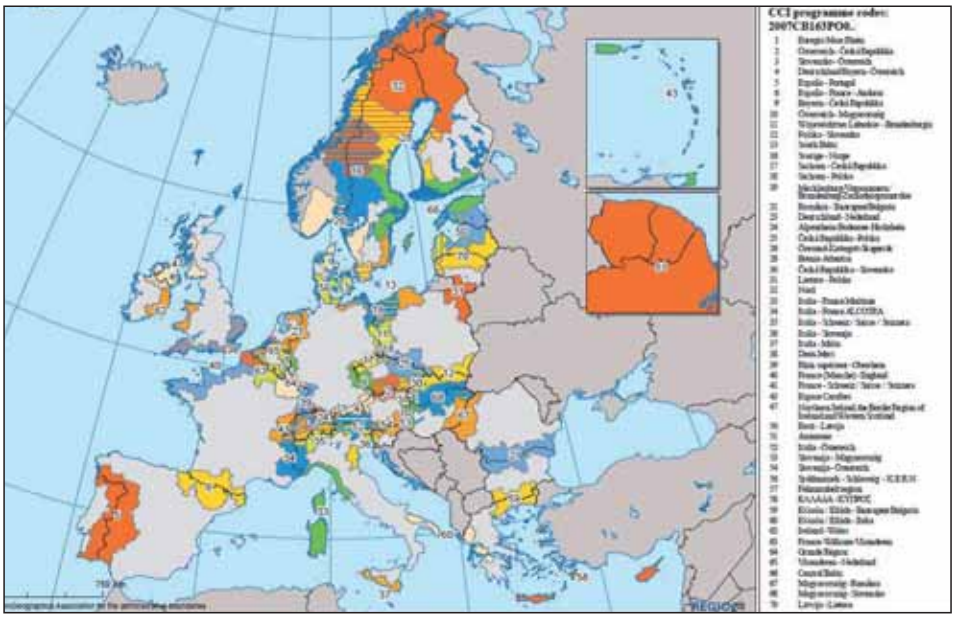

Programy přeshraniční spolupráce v současném období

V rámci těchto 5-ti OP bylo doposud, od roku 2007, realizováno a finančně ukončeno 410 projektů územní spolupráce. Dalších 993 projektů bylo schváleno a 147 projektů je v současné době projednáváno ke schválení. V rámci cíle EÚS realizují obce, města a kraje nejrůznější projekty. Jedná se o projekty pro posílení přátelství mezi občany sousedních zemí, společné projekty pro rozvoj cestovního ruchu v příhraničních oblastech, projekty v oblasti kultury, ochrany životního prostředí, vzdělávání, aj.

Avšak kvůli nutnosti tzv. tematické koncentrace, neboli již zmíněným rozpracováním cílů strategie Evropa 2020 do tzv. 11 tematických cílů, (resp. investičních priorit jednotlivých fondů), nebude v budoucím programovém období možná podpora tak široké škály projektů jako je v současnosti. Všechny projekty budou muset být zasazeny do širších rozvojových strategií příslušného území (národní, regionální či místní úrovně) a nebude tak možné financovat izolované projekty, které v mnoha oblastech narušovaly tržní prostředí nebo generovaly příliš vysoké provozní náklady. To bude mít dopady pro města a obce především v oblasti cestovního ruchu, sportu a kultury. Tyto oblasti Evropská komise původně nechtěla vůbec financovat, díky našemu tlaku ve Výboru pro regionální rozvoj Evropského parlamentu nakonec projekty v těchto oblastech umožněny budou. „Ne" či podmíněné „ano" tak nakonec bude platit zejména jen pro financování některých projektů rozvoje infrastruktury cestovního ruchu, jako např. golfová hřiště, hotely, kulturní domy, některé cyklostezky vedoucí „odnikud nikam". V oblasti cestovního ruchu bude naopak možné podpořit projekty na ochranu kulturního dědictví a životního prostředí, či konkurenceschopnost a zaměstnanost.

Spornou otázkou prozatím zůstává financování rozvoje dopravní infrastruktury, silnic II. a III. třídy, které bude možné financovat primárně pouze pokud bude existovat napojení na klíčovou evropskou dopravní infrastrukturu definovanou tzv. transevropskými dopravními sítěmi (TEN-T). Jasné ne prozatím platí financování jejich rekonstrukce, možné by však mělo být např. vystavění silnic k hranicím z důvodu zachování a podpory přeshraniční spolupráce.

Podporovanými aktivitami v příštím programovacím období budou například odpadové a vodní hospodářství, regenerace brownfieldů, rozvoj nízkouhlíkových dopravních systémů, či ochrana životního prostředí. Tedy projekty, které budou úzce souviset se strategií Evropa 2020. Partneři se budou muset v rámci programu přesněji dohodnout, jaký druh projektů chtějí financovat, a stanovit si jasné a měřitelné cíle. Zjednodušeně bude platit, že „štěstí bude přát připraveným" neboli těm, kteří budou schopni nejlépe vydefinovat své potřeby ve vztahu k rozvojovému potenciálu daného území.

Otázkou je i dopad tématického zúžení programů na „fondy malých projektů", které jsou nedílnou součástí mnohých programů přeshraniční spolupráce. Protože Komise vidí v projektech typu „people-to-people" pro integraci území zásadní význam, jejich realizace by měla být nadále možná, a to skrze doplněný tematický cíl. Nadále by tedy města a obce mohly realizovat projekty v oblasti kulturní výměny, místní demokracie, lidských zdrojů, v oblasti životního prostředí, marketingu a komunikace, vytvářet plánovací a rozvojové studie a zaměřit se na spolupráci institucí.

Češi a Poláci podepsali záchranný plán poskytnutí příhraniční pomoci

Další krok ke vzájemné pomoci v příhraničních oblastech Královéhradeckého kraje a Dolnoslezského vojvodství učinili v pondělí 25. února 2013 ve Wroclawi **představitelé Královéhradeckého kraje, Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje** (dále jen HZS Královéhradeckého kraje) a **Dolnoslezského vojvodství, Krajského velitelství Státní požární ochrany** (dále jen KW PSP) ve Wroclawi.

Hejtman Královéhradeckého kraje Lubomír Franc a vojvoda Dolnoslezského vojvodství Aleksander Marek Skorupa, ředitel HZS Královéhradeckého kraje plk. František Mencl a velitel KW PSP ve Wroclawi st. bryg. Andrzej Szcześniak podepsali dodatek „Dohody o spolupráci a vzájemné pomoci při katastrofách, živelných pohromách a jiných mimořádných událostech“ ze dne 21. února 2012.

Dodatek **„Záchranný plán poskytnutí příhraniční pomoci mezi jednotkami požární ochrany Dolnoslezského vojvodství a Královéhradeckého kraje“** upřesňuje řadu zásad a jasně definuje vzájemné závazky, které budou usnadňovat spolupráci obou stran v případě ohrožení života, zdraví a majetku obyvatel na české nebo polské straně hranice. Obě strany se budou navzájem informovat o vzniklých nebo pravděpodobných ohrožení, které mohou mít příhraniční účinky a v případě potřeby poskytnout veškerou nezbytnou pomoc. Dodatek obsahuje důležité informace jako je typ události, seznam sil a prostředků k předurčeným typovým plánům (např. požár lesa, požár objektu, vichřice apod.), seznam kontaktních bodů a kontakty na operační střediska, charakteristiku jednotek požární ochrany české i polské strany (popis požární techniky včetně popisu speciálního zařízení). Všechny údaje uvedené v dodatku usnadní komunikaci a rychlé rozhodování mezi českými a polskými hasiči v případě vzniku mimořádné události.

Na společném setkání představitelů Královéhradeckého kraje a Dolnoslezského vojvodství se zástupci hasičských záchranných sborů byl přítomen sekretář sdružení Euroregionu Glacensis pan Jaroslav Štefek, který k této problematice sdělil:

„Spolupráce složek HZS je jednou z prioritních aktivit přeshraniční spolupráce a jsem rád, že Euroregion Glacensis se této činnosti účastní a je dobrým partnerem pro jednotlivé složky. Oblast prevence rizik v Operačním programu přeshraniční spolupráce ČR-PR v letech 2007-2013 zaznamenává dlouhodobě největší zájem předkladatelů společných projektů. Bohužel přidělování finančních prostředků je pro tuto oblast již ukončeno, a tak mnohé potřeby jsou prozatím neuspokojeny. Důležité bude pro naše území, aby podpora této oblasti byla zachována i v dalším programovém období, kde dojde k užší koncentraci přidělování prostředků na vybrané strategické oblasti“.

Zdroj textu: HZS Královéhradeckého kraje
Informační servis/Zpravodajství/2013/únor

POŽÁRNÍ STANICE

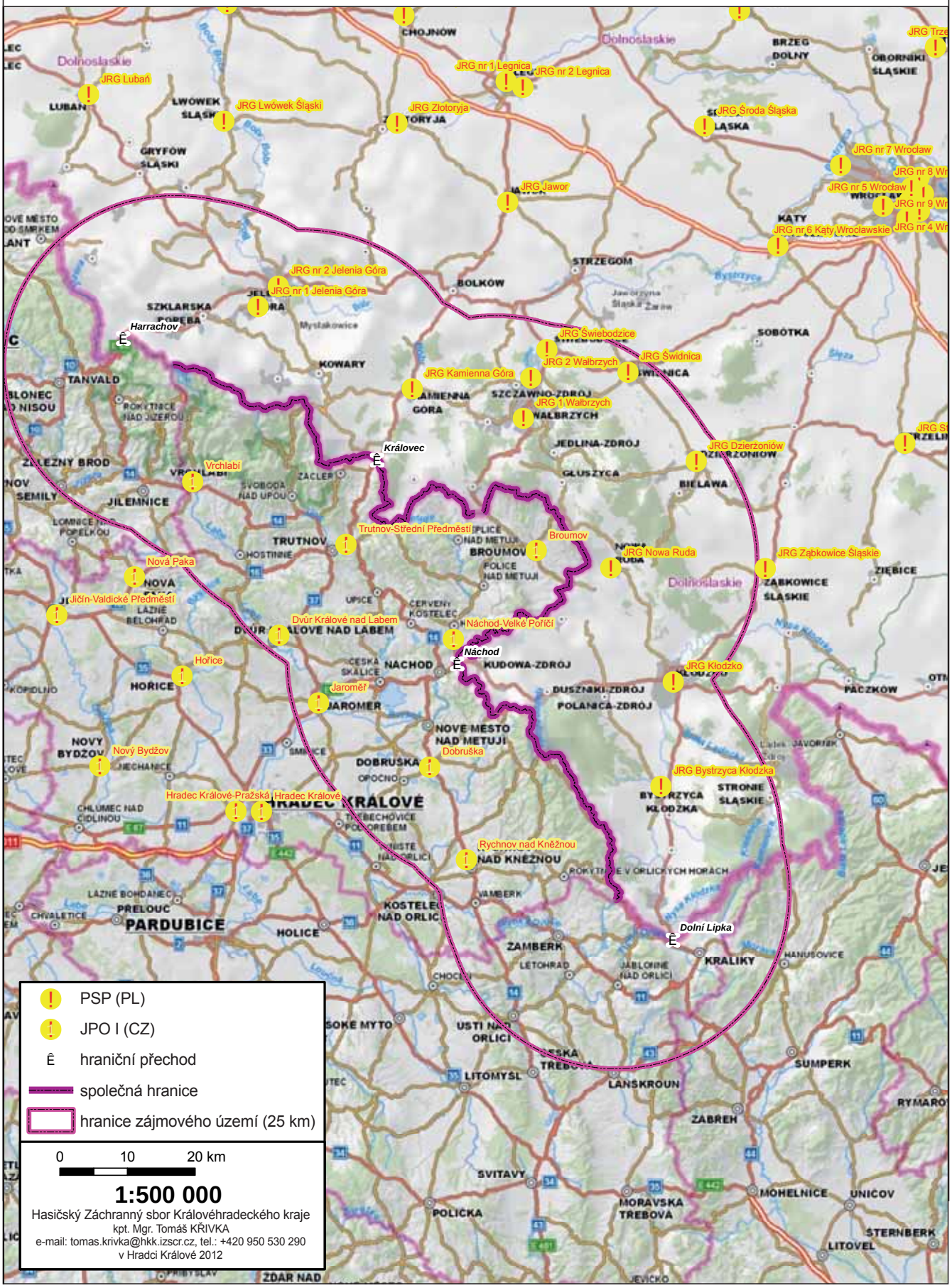

Hasičský Záchranný sbor Královéhradeckého kraje
kpt. Mgr. Tomáš KŘIVKA
e-mail: tomas.krivka@hkk.izscr.cz, tel.: +420 950 530 290
v Hradci Králové 2012

CYKLOBUSY A VLAKY PŘEPRAVUJÍCÍ CYKLISTY - SUCHÝ VRCH A K

O SOBOTÁCH, NEDĚLÍCH A STÁTNÍCH

Cyklobusy do Orlických hor, oblasti Bukové hory a Králického Sněžníku vyjíždí již po jedenácté. V letošním roce nedochází k žádným zásadním změnám oproti loňské sezóně. Celkem jedenáct autobusových linek Vás vyveze do tradičních vrcholových partií Orlických hor. Vzhledem k neustále se rozvíjející spolupráci s našimi polskými partnery je v letošním roce opět v provozu linka směřující do polských Bystřických hor s výstupním místem v samém centru hor Spalona. Území přilehlého Polska nabízí rozsáhlou síť cyklotras propojující zajímavé turistické cíle, doplněné vhodně objekty agroturistiky a gastronomie. Pokud chcete ochutnat například tradiční polskou specialitu pstruh na grilu, hledejte tak nápis „**Smazialnia pstraga**“.

Ve spolupráci s regionálními novinami Rychnovský Deník Vás i v letošním roce budeme průběžně informovat o zajímavých turistických cílech na trasách cyklobusů. Nabídku turistických zajímavostí naleznete v sobotním vydání a bude vycházet pravidelně po celou sezónu provozu cyklobusů.

VEOLIA TRANSPORT

Veolia Transport Východní Čechy a.s.,
Na Ostrově 177, 537 010 Chrudim
tel: 469 660 811
www.vychodnicechy.veolia-transport.cz

Dovolujeme si Vás opět požádat o věnování patřičné pozornosti bezpečno-sti jízdy. Respektujte i další účastníky turistiky, zejména pěší chodce. Při výběru trasy nezapomínejte na své zdraví a současnou kondici. Pro jistotu si uložte kontakty na Horskou službu ČR, ale i na polskou partnerskou záchrannou organizaci GOPR, kteří vám v případě nouze poskytnou první pomoc.

Celá oblast Orlických hor se nachází v cenné přírodní lokalitě, kterou bychom si měli všichni chránit. Připojujeme tak ochranářské desatero cyklisty a prosíme všechny příznivce cykloturistiky i pěší turistiky, aby dodržovali vyznačené trasy a nezatěžovali naši krajinu zbytečným, přírodou nezvladatelným odpadem.

Pro letošní cykloturisticou sezónu Vám všem předeme spoustu nevšedních zážitků ze sedla kola.

Sekretariát Euroregionu Glacensis
organizátor projektu „Cyklobusy Orlických hor“

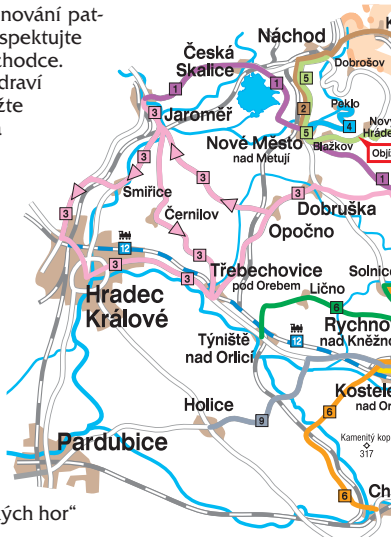

1) Fialová linka

Jaroměř - Česká Skalice - Nové Město n. Met. - Ohnišov - Bačetín - Bystré - Sedloňov - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas
7.20	12.05	**Jaroměř, Josefov, Korunní hradby**	11.20	16.20
I	I	Jaroměř, Sv. Čecha	11.18	16.18
I	I	Jaroměř, Tanex	11.16	16.16
7.30	12.15	**Jaroměř, aut. st.**	11.15	16.15
I	I	Dolany, Čáslavky	11.11	16.11
I	I	Dolany	11.10	16.10
I	I	Dolany, Sviniš'any	11.08	16.08
I	I	Velký Třebešov	11.06	16.06
7.50	12.35	**Česká Skalice, nám.**	11.03	16.03
I	I	Česká Skalice, Rozkoš	10.59	15.59
I	I	Provodov-Šonov, Provodov, náves	10.55	15.55
8.00	12.45	Provodov-Šonov, Šonov, hostinec	10.53	15.53
I	I	Nové Město n. Met., Vrchoviny, dolní	10.49	15.49
8.15	13.00	**Nové Město n. Met., žel. st.**	10.47	15.47
I	I	Nové Město n. Met., Na Rychtě	10.45	15.45
8.25	13.10	Nové Město n. Met., nám. Republiky	10.43	15.43
I	I	Nové Město n. Met., Na Žďáru	10.40	15.40
I	13.14	Ohnišov, Zákraví	10.38	15.38
I	13.16	Bohdašín, Vanovka	10.37	15.37
8.34	13.19	**Ohnišov, U Jelena**	10.36	15.36
I	I	Ohnišov, host. U potoka	10.34	15.34
8.41	13.26	**Bačetín**	10.30	15.30
8.45	13.30	Bystré v Orl. h.	10.26	15.26
I	13.32	Sněžné, Na Krahulci	10.23	15.23
I	13.33	Sněžné, odbočka Dobřany	10.22	15.22
I	I	Sedloňov, Gestra	10.21	15.21
I	I	Sedloňov, U Baštků	10.20	15.20
8.52	13.37	**Sedloňov, hostinec**	10.18	15.18
I	I	Sedloňov, odb. Šerlišský mlýn	10.16	15.16
8.56	13.41	Deštné v Orl. h., odb. Špičák	10.14	15.14
I	I	Deštné v Orl. h., Jitřenka	10.13	15.13
9.00	13.45	**Deštné v Orl. h., Národní dům**	10.11	15.11
I	I	Deštné v Orl. h., sjezdovka	10.09	15.09
9.05	13.50	Deštné v Orl. h., Zákouti hot. Orlice	I	I
9.15	14.00	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**	10.00	15.00

2) Hnědá linka

Nové Město nad Metují - Náchod - Kudowa Zdrój - Zieleniec - Orlické Záhoří - Šerlich

čas	OD zastávky PŘ	čas
8.05	**Nové Město n. Met., Náchodská**	11.35
8.15	Nové Město n. Met., žel. st.	I
I	Nové Město n. Met., Na Rychtě	11.30
I	Nové Město n. Met., Malecí nemocnice	11.28
I	Nové Město n. Met., Vrchoviny, rozc.	11.26
I	Náchod, Staré Město rozc.	11.19
I	Náchod, Okresní úřad	11.17
8.45	**Náchod, aut. st.**	11.15
I	Náchod, Běloves, státní hranice	I
I	Kudowa Zdrój, Słone, granica panstwa	I
8.55	**Kudowa Zdrój, d. k.**	11.04
9.01	Lewin Kłodzki	10.58
9.07	Ludowe	10.52
9.09	Zieleniec, Kozia Halla	10.50
9.16	Zieleniec, AWF	10.43
9.19	**Zieleniec**	10.40
9.27	Lasówka, wieś	10.32
9.32	Mostowice	10.27
I	Mostowice, CLO	I
I	Orlické Záhoří, celnice	I
9.34	**Orlické Záhoří, u kostela**	10.25
9.38	Orlické Záhoří, Bedřichovka	10.21
9.45	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**	10.15

Rašeliniště Zieleniec - prameny Divoké Orlice

3) Růžová linka

Josefov - Smiřice - Hradec Králové - Třebechovice pod Orebem - Opočno - Dobruška - Bačetín - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas	čas
6.35	7.25		**Jaroměř, Josefov, Korunní hradby**		12.20	16.15
6.37	7.27		Jaroměř, Josefov, nám.		12.17	16.12
6.41	(		Rasošky		(	(
6.43	(		Vlkov		(	(
6.50	(		**Smiřice, žel. st.**		(	(
7.30	(	12.15	**Hradec Králové, Terminál HD**	11.25	(	(
7.40	(	12.25	Blešno, Obecní úřad	11.13	(	(
(	7.30	(	Nový Ples	(	(	(
(	7.35	(	Libřice	(	(	(
(	7.42	(	**Černilov, kino**	(	(	(
(	7.50	(	Librantice, ZD	(	(	(
7.50	8.05	12.35	**Třebechovice p. Oreb., Masarykovo nám.**	11.05	(	(
I	8.11	12.41	Ledce	10.59	(	(
I	8.16	12.46	Očelice	10.55	(	(
8.15	8.30	13.00	**Opočno, nám.**	10.48	11.53	15.48
8.30	8.45	13.15	**Dobruška, aut. st.**	10.42	11.47	15.42
I	I	I	Dobruška, Laichterova	10.38	11.43	15.38
I	I	I	Val. Provoz	10.35	11.40	15.35
I	I	I	Bačetín, Brtva	10.32	11.37	15.32
8.41	8.56	13.26	**Bačetín**	10.30	11.35	15.30
I	I	I	Bačetín, odb. Sudín	10.28	10.33	15.28
I	I	I	Bačetín, Sudín, mléčná farma	10.27	11.32	15.27
8.44	8.59	13.29	Kounov, hostinec	10.25	11.30	15.25
I	I	I	Kounov, Rozkoš	10.23	11.28	15.23
I	I	I	Kounov, Rozkoš, Olšiny	10.22	11.27	15.22
I	I	I	Kounov, Hluky	10.21	11.26	15.21
I	I	I	Kounov, Šediviny, odb. Práz. Bouda	10.19	11.24	15.19
I	I	I	Kounov, Šediviny, Panská cesta	10.18	11.23	15.18
I	I	I	Kounov, Šediviny, U Bláhovců	10.17	11.22	15.17
I	9.08	13.38	Deštné v Orl. h., Plesnice	10.15	11.20	15.15
8.54	9.09	13.39	Deštné v Orl. h., odb. Špičák	10.14	11.19	15.14
I	I	I	Deštné v Orl. h., Jitřenka	10.13	11.18	15.13
8.58	9.13	13.43	**Deštné v Orl. h., Národní dům**	10.11	11.16	15.11
I	I	I	Deštné v Orl. h., sjezdovka	10.09	11.14	15.09
9.02	9.17	13.47	Deštné v Orl. h., Zákouti hot. Orlice	I	I	I
9.15	9.30	14.00	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**	10.00	11.05	15.00

3 A) Růžová linka

Deštné v Orlických horách - Šerlich - Orlické Záhoří - Mostowice - Spalona

čas	OD zastávky PŘ	čas
9.35	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**	11.05
9.41	Orlické Záhoří, Bedřichovka	10.59
9.45	**Orlické Záhoří, u kostela**	10.55
I	Orlické Záhoří, celnice	I
I	Mostowice, CLO	I
9.55	**Spalona**	10.45

4) Azurová linka

Nové Město nad Metují - Peklo

čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas
11.45	16.10	**Nové Město n. Met., Náchodská**	12.20	16.45
11.48	16.13	Nové Město n. Met., žel. st.	12.18	16.43
11.50	16.15	**Nové Město n. Met., Na Rychtě**	12.16	16.41
11.52	16.17	Nové Město n. Met., Sokolská	12.14	16.39
11.54	16.19	Jestřebí, Liščí bouda	12.12	16.37
12.00	16.25	**Jestřebí, Peklo**	12.05	16.30

Bukačka

5) Zelená linka

Nové Město n. Met. - Náchod - Dobrošov - Nový Hrádek - Olešnice v Orlických horách - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas
7.25		**Nové Město n. Met., Náchodská**		16.45
7.30		Nové Město n. Met., Na Rychtě		16.40
7.32		Nové Město n. Met., Malecí nemocnice		16.38
7.34		Nové Město n. Met., Vrchoviny, rozc.		16.36
7.41		Náchod, Staré Město, rozc.		16.29
7.43		Náchod, Okresní úřad		16.27
8.00	12.30	**Náchod, aut. st.**	11.20	16.25
I	I	Náchod, Okresní úřad	11.18	16.18
(	(	Náchod, školy TGM	(	(
(	(	Náchod, nemocnice	(	(
! Pozor objížďka !		Náchod, Lipí	**! Pozor objížďka !**	
		Náchod, Jizbice		
		Náchod, Dobrošov		
		Česká Čermná		
		Borová		
(	(	Borová, U Jedle	(	(
(	(	**Nový Hrádek, nám.**	(	(
8.40	13.10	Nový Hrádek, odb. Doly	10.41	15.41
I	I	Janov, Tis, Gestra CZ	10.39	15.39
8.45	13.15	Janov, Tis, odb. Sněžné	10.38	15.38
I	I	Nový Hrádek, Rzy, U Pařízků	10.36	15.36
I	I	Nový Hrádek, Rzy, U Andršů	10.34	15.34
8.51	13.21	Nový Hrádek, Rzy, U vil odb. Dlouhé	10.32	15.32
I	I	Olešnice v Orl. h., dolní	10.29	15.29
9.00	13.30	**Olešnice v Orl. h., nám.**	10.27	15.27
9.02	13.32	Olešnice v Orl. h., SKI areál	10.23	15.23
9.04	13.34	Sedloňov, Polom odb. Sněžné	10.21	15.21
9.06	13.36	Sedloňov, Polom	10.20	15.20
9.09	13.39	**Sedloňov, hostinec**	10.18	15.18
I	I	Sedloňov, odb. Šerlišský mlýn	10.16	15.16
9.13	13.43	Deštné v Orl. h., odb. Špičák	10.14	15.14
I	I	Deštné v Orl. h., Jitřenka	10.13	15.13
9.17	13.47	**Deštné v Orl. h., Národní dům**	10.11	15.11
I	I	Deštné v Orl. h., sjezdovka	10.09	15.09
9.20	13.50	Deštné v Orl. h., Zákouti hot. Orlice	I	I
9.30	14.00	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**	10.00	15.00

UPOZORNĚNÍ CESTUJÍCÍM
Linka č. 5 „Zelená“ jede z důvodu dlouhodobé uzavírky na Novém Hrádku objížďkou přes Slavoňov, náhradní zastávkou za „Nový Hrádek,náměstí,“ je zastávka „Nový Hrádek, odbočka Doly“

Jiráskova cesta po hřebenu Orlických hor

protože se objednává telefonicky, vyzvedne Vás na dohodnutém místě u chaty nebo hotelu v Orlických horách a přepraví Vás a Vaše kolo na místo v mapě, které si sami zvolíte. Nebo Vás dopraví z výletu zpět k hotelu. V provozu je od května do října každý všední den, víkend i státní svátek.

Objednávejte na bezplatné lince 800 10 15 20
Více informací na www.audis.cz/turista
V PROVOZU KAŽDÝ DEN
AUDISBUS
Rychnov nad Kněžnou

DO ORLICKÝCH HOR, OBLASTI BUKOVÁ HORA
RÁLICKÝ SNĚŽNÍK
H SVÁTCÍCH OD 25. 5. DO 29. 9. 2013

AUDIS BUS, s.r.o.
Soukenická 242, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.: 494 533 737
e-mail: info@audis.cz, www.audis.cz

6) Oranžová a tmavě zelená linka

Choceň - Kostelec n. Orl. - Týniště n. Orl. - Líčno - Vamberk - Rychnov nad Kněžnou - Solnice - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas	čas
	7.00		**Choceň, aut. st.**	6.40		
	7.15		Borovnice, Přestavlky	6.29		
	(		Kostelec n. Orl. koupaliště	(		
	7.45		**Kostelec n. Orl., nám.**	6.20		14.26
7.50	(		**Týniště n. Orl., nám.**			(
7.53	(		Týniště n. Orl. žel. st.			(
8.00	(		Týniště n. Orl. Křivice			(
8.10	(		**Líčno**			(
8.15	(		Třebešov			(
	7.50		Doudleby n. Orl., U váhy			14.22
	8.00		Vamberk, nám.			14.19
	8.03		Lupenice			14.16
	(	12.00	**Rychnov n. Kněž., aut. nádr.**			(
	8.20	12.05	**Rychnov n. Kněž., žel. st.**			14.12
8.25	8.33	(	**Rychnov n. Kněž., aut. nádr.**		11.45	14.11
	8.43	12.15	Solnice, nám.		11.37	14.02
	8.49	12.20	Kvasiny, konzum		11.34	13.59
	8.57	12.25	Skuhrov n. Bělou, nákupní středisko		11.30	13.55
	9.28	12.55	Deštné v Orl. h., sjezdovka		11.00	13.33
	9.30	12.57	Deštné v Orl. h., Zákoutí hot, Orlice		9.50	13.30
	9.40	13.05	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**		9.45	13.20

7) Žlutá linka

Kostelec nad Orlicí - Vamberk - Žamberk - Letohrad - Jablonné nad Orlicí - Orličky, odbočka Suchý vrch - Červená Voda

čas	OD zastávky PŘ	čas	čas
6.50	**Kostelec n. Orl., nám.**		18.50
6.55	Doudleby n. Orl., U váhy		18.45
7.10	**Vamberk, nám.**		18.40
7.20	Rybná n. Zdob., U kostela		18.30
7.45	**Žamberk, aut. nádraží**		18.10
7.50	Lukavice, ObÚ		18.05
8.10	**Letohrad, aut. nádraží**		18.00
8.20	Mistrovice, hosp.		17.53
8.40	**Jablonné n. Orl., aut. st.**		17.45
(	**Čenkovice, ObÚ**		(
9.00	**Orličky, odb. Suchý vrch**	10.15	17.30
9.15	Červená Voda, ObÚ	9.55	
9.25	**Červená Voda, rozc. Mlýnický Dvůr**	9.45	

8) Tmavě zelená linka

Jablonné nad Orlicí - Letohrad - Žamberk - Rokytnice v Orl. h. - Deštné v Orl. h. - Šerlich

čas	OD zastávky PŘ	čas
7.40	**Jablonné n. Orl., aut. st.**	7.10
8.10	**Letohrad, žel. st.**	6.50
8.20	Lukavice, ObÚ	6.40
8.40	**Žamberk, aut. nádr.**	6.30
8.55	Kunvald, pošta	6.15
9.20	**Rokytnice v Orl. h., žel. st.**	6.00
9.35	Říčky, Mezivrší	
9.45	Orlické Záhoří, u kostela	
10.00	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.**	

Pod Králickým Sněžníkem

AUDIS BUS, s.r.o.
Soukenická 242, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.: 494 533 737
e-mail: info@audis.cz, www.audis.cz

9) Šedá linka

Holice - Borohrádek - Častolovice - Kostelec n. Orl. - Doudleby n. Orl. - Vamberk - Rychnov n. Kněžnou - Rokytnice v Orl. h. - Říčky - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas	čas	čas
7.25	18.30	**Holice, základní škola**	7.00		18.26	
7.40	18.43	Borohrádek, aut. st	6.43		18.10	
(	18.55	**Líčno**	6.30		(	
7.45		Čestice			17.59	
7.50		Častolovice, nám.			17.57	
8.05		**Kostelec n. Orl. nám.**			17.53	
8.10		Doudleby n. Orl., U váhy			17.46	
8.20		**Vamberk, nám.**			17.42	
8.34		**Rychnov n. Kněž., aut. nádr.**			17.35	
8.47		Javornice, U Sokola			17.05	
8.54		Slatina n. Zdob., škola			17.00	
(		Javornice, Přím. odb.			(	
(		Pěčín, U Slavíkových			(	
(		Pěčín, odb.			(	
9.04		Pěčín,hostinec			16.51	
9.20		**Rokytnice v Orl. h., žel. st.**		10.05 11.35	16.45	
(		Rokytnice v Orl. h., odb. Říčky		10.00 11.30		
(		Říčky, SKI centrum		((		
9.40		**Říčky, Mezivrší**		9.50 11.20		
		Rokytnice v Orl. h., Pan. Pole, Haničká		(		
		Bartošovice v Orl. h., Obecní úřad		(		
		Bartošovice v Orl. h., Neratov		(		
		Orlické Záhoří, u kostela		11.00		
		Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova ch.		10.45		

ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s.
Třebovská 330, 560 01 Ústí nad Orlicí
tel.: 465 500 620, 465 521 150, www.icomtransport.cz

10) Červená linka

Litomyšl - Ústí nad Orlicí - Česká Třebová - Lanškroun - Čenkovice - Dolní Morava

čas	OD zastávky PŘ	čas
6.45	**Litomyšl, aut. nádr.**	19.43
7.20	**Ústí n. Orl., aut. nádr.**	19.18
7.32	Dlouhá Třebová, Jednota	19.08
7.37	Česká Třebová, Přímona	19.03
7.40	Česká Třebová, Terminál J. Pernera	18.58
7.50	Třebovice v Čechách, rozc. k nádr.	18.48
7.54	Damníkov, u Vondráčků	18.43
8.00	Rudoltice, kříž. I - 43	18.33
8.10	**Lanškroun, aut. nádr.**	18.28
8.20	Horní Čermná, Nepomuky	18.13
8.30	Výprachtice, škola	18.03
8.35	Výprachtice, hoblovna Pod Převáží	17.58
8.39	Čenkovice, u parkoviště	I
8.50	**Čenkovice, ObÚ**	17.53
9.00	Orličky, odb. Suchý vrch	17.33
9.15	Červená Voda, Perla 09	17.18
9.25	Králíky, aut. st.	17.08
9.44	Dolní Morava, obchod	16.49
9.50	**Dolní Morava, konečná**	16.45

11) Modrá linka

Lanškroun - Litomyšl - Česká Třebová - Ústí n. Orlicí - Libchavy - Žamberk - Bartošovice v Orlických horách - Orlické Záhoří - Deštné v Orlických horách - Šerlich

čas	čas	OD zastávky PŘ	čas	čas
7.00		**Lanškroun, aut. nádr.**		19.20
(	7.15	**Litomyšl, aut. nádr.**	16.35	(
(	7.28	Sloupnice, transformátor	16.23	(
7.30	(	**Česká Třebová, Terminál J. Pernera**	(	18.55
7.35	(	Česká Třebová, Parník, škola	(	18.50
7.40	(	Dlouhá Třebová, Jednota	(	18.46
7.45	7.45	Ústí n. Orl., II sídliště	(	18.42
7.55	7.50	**Ústí n. Orl., aut. nádr.**	16.10	18.37
8.08	(	Dolní Dobrouč, mlékárna	(	18.28
8.15	(	**Letohrad, aut. nádr.**	(	18.21
8.22	(	Lukavice, Obecní úřad	(	18.14
(	7.54	Libchavy, pošta	16.06	(
(	7.58	Libchavy, Dětí, dům	16.02	(
(	8.00	Libchavy, na Dařílce	16.00	(
(	8.02	České Libchavy, Jednota	15.58	(
(	8.07	Hejnice, náměstíčko	15.53	(
(	8.15	Dlouhohovice	15.47	(
(	8.17	Žamberk, žel. st.	15.45	(
8.27	8.27	**Žamberk, aut. nádr.**	15.41	18.11
8.41	8.41	Pastviny, kříž.	15.30	18.00
8.44	8.44	Klášterec n. Orl., ZŠ	15.27	17.57
8.51	8.51	České Petrovice, kříž. na Adam	15.19	17.49
8.59	8.59	Klášterec n. Orl., chata Čihák	15.12	17.42
(	(	Helvíkovice, u mostu	(	(
(	(	Kamenička, u Veverků	(	(
(	(	**Rokytnice v Orl. h., žel. st.**	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., nákupní středisko	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., Prostřední u ryb.	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., odb. Říčky	(	(
(	(	**Říčky, parkoviště**	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., odb. Říčky	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., Pod zatáčkami	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., Panské Pole, dolní	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., Panské Pole, Haničká	(	(
(	(	Rokytnice v Orl. h., Panské Pole, Údolíčko	(	(
(	(	Bartošovice v Orl. h., horní	(	(
9.11	9.11	**Bartošovice v Orl. h., Obecní úřad**	15.06	17.36
I	I	Bartošovice v Orl. h., Vrchní Orlice	I	I
I	I	Bartošovice v Orl. h., Malá Strana	I	I
9.21	9.21	Bartošovice v Orl. h., Neratov	14.56	17.26
I	I	Bartošovice v Orl. h., Podlesí	I	I
I	I	Bartošovice v Orl. h., Nová Ves, chata Orlice	14.51	17.21
I	I	Bartošovice v Orl. h., Nová Ves, kaple	I	I
I	I	Bartošovice v Orl. h., Nová Ves	I	I
I	I	Orlické Záhoří, Černá Voda	I	I
I	I	Orlické Záhoří, kříž. hřebenovka	I	I
I	I	Orlické Záhoří, pila	I	I
9.41	9.41	**Orlické Záhoří, u kostela**	14.41	17.11
I	I	Orlické Záhoří, Kunštát	I	I
I	I	Orlické Záhoří, Jadrná, II	I	I
I	I	Orlické Záhoří, Zelenka	I	I
I	I	Orlické Záhoří, Bedřichovka	14.36	17.06
I	I	Orlické Záhoří, odb. Trčkov	I	I
10.00	10.00	**Deštné v Orl. h., Šerlich, Masarykova chata**	14.30	17.00

ČESKÉ DRÁHY, a.s.
Krajské centrum osobní dopravy a přepravy
P. O. BOX 70, Riegrovo náměstí 914
500 02 Hradec Králové
www.cd.cz

12) Hradec Králové - Rokytnice v Orlických horách

stanice	spoj SP 1949	spoj SP 1951	spoj SP 1953	spoj SP 1955
Hradec Králové hl. n.	7.05	9.05	11.05	13.05
Hradec Králové - Slez. Předm.	7.11	9.11	11.11	13.11
Třebechovice pod Orebem	7.20	9.20	11.20	13.20
Týniště nad Orlicí	7.31	9.31	11.31	13.31
Čestice ⊠	7.37	9.37	11.37	13.37
Častolovice	7.41	9.41	11.41	13.41
Kostelec nad Orlicí m.	7.45	9.45	11.45	13.45
Doudleby nad Orlicí	7.50	9.50	11.51	13.50
	Os 25222	**Os 25224**	**Os 25226**	**Os 25228**
Doudleby nad Orlicí	7.52	10.00	12.00	14.00
Vamberk	7.58	10.06	12.06	14.06
Peklo nad Zdobnicí ⊠	8.01 x	10.09 x	12.09 x	14.09 x
Rybná nad Zdobnicí ⊠	8.06 x	10.14 x	12.14 x	14.14 x
Slatina nad Zdobnicí ⊠	8.12	10.21	12.20	14.20
Pěčín ⊠	8.20 x	10.30 x	12.29 x	14.28 x
Rokytnice v Orl. horách	8.27	10.37	12.36	14.36

13) Ústí nad Orlicí - Letohrad

stanice	spoj Os 20003	spoj Sp 1651 Zemská brána
Ústí nad Orlicí	6.14	8.26
Letohrad	6.38	8.41

stanice	spoj Os 20023	spoj Os 20007	spoj Os 20009
Ústí nad Orlicí	11.43	13.45	15.47
Dolní Libchavy ⊠	11.47	13.49	15.51
Černovír ⊠	11.51	13.53	15.55
Lanšperk ⊠	11.54	13.56	15.58
Hnátnice ⊠	11.56	13.58	16.00
Dolní Dobrouč ⊠	11.59	14.01	16.03
Letohrad	12.03	14.06	16.08

x - vlak zastavuje na znamení nebo požádání
⊠ - Jízdenky se prodávají ve vlaku

CYKLO BUSY ORLICKÝCH HOR

ESÚS – nová dimenze česko-polské přeshraniční spolupráce

18. dubna 2013 se v Kudowe Zdrój konala konference věnovaná budoucnosti česko-polské územní spolupráce, uspořádaná v rámci 14. dolnoslezského fóra územní samosprávy.

Konference se mj. účastnili Rafał Jurkowlaniec, maršálek Dolnoslezského vojvodství, Aleksander Marek Skorupa, dolnoslezský vojvoda, hejtmani českých krajů: Královéhradeckého, Libereckého, Pardubického a Olomouckého a také zástupci Euroregionů Nisa a Glacensis.

Setkání se tak stalo příležitostí k diskusi o spolupráci samospráv Dolního Slezska a českých regionů, o probíhající přípravě vzniku Evropského seskupení územní spolupráce. Činnost seskupení vytvoří novou dimenzi přeshraniční spolupráce v česko-polském příhraničí a přinese měřitelné přínosy pro společné území. Konference přiblížila koncepci společného seskupení a otevřela debatu věnovanou úloze ESÚS z hlediska dosavadních evropských zkušeností a jeho významu v nové finanční perspektivě 2014-2020.

Byly prezentovány i cíle a výsledky projektu „Strategie integrované spolupráce česko-polského příhraničí“, do jehož realizace je zapojeno devět partnerů z České republiky a Polska. Hlavním cílem společné iniciativy je vyhodnocení doposud vyvíjené přeshraniční spolupráce a definování věcných oblastí, jejichž realizace bude nejlépe naplňovat institucionální a organizační rámce charakteristické pro ESÚS.

Registrace česko-dolnoslezského seskupení je plánována na přelom 2013/2014. Nyní jsou připravovány aplikační dokumenty, tj. stanovy a úmluva. Sídlo ESÚS bude v Polsku na území Dolnoslezského vojvodství. K nejdůležitějším úkolům ESÚS bude patřit realizace společných projektů spolufinancovaných z externích zdrojů (i klíčových projektů v rámci programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika) a také koordinace spolupráce mezi českými příhraničními regiony a Dolním Slezskem.

Naučná stezka Opevnění Rokytnicka

Nad Rokytnicí v Orlických horách prochází pevnostní systém budovaný v letech 1936-38 proti tehdejšímu nacistickému Německu. Pro méně znalé naší historie je třeba připomenout, že oblast Orlických hor sousedila až do r. 1945 právě s Hitlerovou Velkoněmeckou říší. Obrana naší vlasti byla v tomto úseku důležitá z nutnosti zabránit přetnutí republiky agresorem v nejužším místě ve směru sever-jih. V našem regionu se potom jednalo o obranu důležitého železničního uzlu v České Třebové. I když nebylo opevnění nakonec v tomto úseku k boji využito, zůstal na hřebenech Orlických hor dochovaný pevnostní systém, který doposud udivuje odborníky i laiky svojí dokonalostí a promyšleností.

Město Rokytnice v Orlických horách, jako provozovatel a vlastník nejznámější tvrze Hanička, dlouho usilovalo o lepší propagaci této turistické atrakce. Dle vyjádření odborníků patří úsek Panské Pole – Komáří vrch mezi značně zachovalou část opevnění, která nebyla příliš poškozena během války Wehrmachtem. Daleko hůře se k němu zachoval stát, který nechal naše opevnění v 50. letech devastovat pro „těžbu“ kvalitní pancéřové oceli.

Díky Fondu mikroprojektů jehož administrátorem je Euroregion Glacensis se podařilo vybudovat 4,5 km naučné stezky, která v úseku Panské Pole – Anenský vrch mapuje

unikátní systém naší předválečné obrany. Součástí stezky je také orientační systém v areálu muzea Pevnost Hanička. Stezka prozatím končí na vrcholu Anenského vrchu (992 m n. m.), kde mohou od r. 2010 využít turisté nově vybudovanou 16 metrů vysokou Rozhlednu Anna.

Projekt naučné stezky je součástí projektu „Společný rozvoj turistického ruchu na pevnostních muzeích Hanička – Osówka“, který je spolufinancovaný z finančních prostředků Evropského regionálního rozvojového fondu prostřednictvím Euroregionu Glacensis. Muzeum Pevnost Hanička, která byla odborným garantem projektu, přizvalo ke spolupráci muzeum Osówka ze Sových hor v Polsku, které provozuje podobný podzemní komplex z období 2. světové války. Spolupráce s muzeem Osówka je pro Haničku velmi důležitá, protože otevírá možnosti lepší propagace naší pevnostní turistiky v sousedním Polsku. Například Osówku navštíví ročně až 70 tisíc návštěvníků z Polska i celého světa.

Projekt naučné stezky bylo možné realizovat také díky velkému pochopení Lesů České republiky a Správy chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Značení stezky provedl ve vynikající kvalitě Klub českých turistů.

Polský sekretariát Euroregionu Glacensis zrekonstruoval své prostory

Je nám potěšením informovat, že proběhla modernizace a přestavba prostor polské části Euroregionu Glacensis. Cílem bylo zajistit na odpovídající úrovni prostory pro rozvoj přeshraničních kontaktů a zlepšení podmínek pro poskytování konzultací a získávání informací ze strany členů sdružení. Modernizované prostory budou rovněž sloužit obyvatelům euroregionu, kteří si chtějí rozšířit poznatky o česko-polských vztazích, například žáci základních škol a gymnázií v rámci vzdělávání, dále studenti, kteří si zvolili přeshraniční spolupráci, jako téma své diplomové práce.

Nový česko-polský projekt „Neživá příroda Krkonoš - Rýchor“

Naše Základní škola Žacléř se společně se Základní školou Miszkowice zapojila do nového projektu, ve kterém se budou žáci z meteorologických stanic učit číst a evidovat hodnoty, rozborem sněhu budou poznávat a porovnávat se sousedy kvalitu srážek, zejména jejich pH a posuzovat čistotu ovzduší. Na řece Bobr, která spojuje Česko s Polskem, se žáci naučí měřit hydrologické parametry vody a porovnat kvalitu vody v Česku a v Polsku. Na závěr provedou vyhodnocení a srovnání všech naměřených dat. Žáci obou škol se při zajímavé práci naučí nová slova, která souvisejí s těmito tématy a vydají další česko-polský slovníček s příslušnými pojmy. Také bude vydána publikace s naměřenými hodnotami a provedeným srovnáním. 28. února 2013 se uskutečnilo na naší škole první setkání českých a polských žáků. Nejprve byli rozděleni podle obrázkových symbolů představujících různé druhy počasí do smíšených skupinek, které následně, na jednotlivých stanovištích ve velké tělocvičně a v přírodě za školou plnily úkoly, které byly zaměřeny na počasí. Žáci se seznámili s meteorologickou budkou, s jejím vybavením, s tím, co z ní mohou vyčíst a také, jak často se zapisují hodnoty. Co je to oblačnost? Jaké jsou symboly pokrytí oblohy? S těmito pojmy se seznámili na dalším stanovišti. Poznali, jaké další meteorologické jevy můžeme měřit, co je anemometr a jak se jmenuje přístroj na měření tlaku. Určitě si od tohoto dne budou všímat tvarů mraků. Dozvěděli se, že mraky různých tvarů jsou nad zemí v různých výškách a mají také svůj název. Venku za školou bylo také stanoviště, kde žáci z přístrojů zjistili a zapsali do tabulky teplotu, tlak a vlhkost vzduchu a rychlost větru. Žáci měli k dispozici česko-polský slovníček s výrazy zaměřenými na toto téma. Každý žák zjištěné vědomosti zapisoval do dvojjazyčného pracovního listu. Na závěr skupinky vyrobily „kalendář počasí“, ve kterém budou během měsíce března zaznamenávat průběh počasí u nás v Žacléři a polští žáci v Miszkowicích. Zjištěné hodnoty zapíší do připravené tabulky, a při dalším setkání je společně porovnáme a vyhodnotíme. Mladším žákům 1. stupně obou škol vydatně pomáhali žáci 7. a 9. ročníku, za což jim děkujeme. Všem se setkání líbilo, dozvěděli se spoustu zajímavých věcí a věřím, že se také budou dívat na přírodu kolem sebe jinýma očima.

Mgr. D. Vodičková

Vlakem z Jelení Hory do Trutnova

Od soboty 27. dubna opět jezdí víkendové vlakové spoje z Jelení Hory do Trutnova. Vždy v sobotu a neděli budou přes Marciszów, Kamennou Horu, Lubawku a Královec vypraveny tři páry vlaků. Za spoj zodpovídají Dolnoslezské železnice (Koleje Dolnośląskie). Vlaky projedou celou 64 kilometrovou trať za necelou hodinu čtyřicet minut. Jízdní řád bude velmi výhodný zejména pro obyvatele Jelení Hory, nyní se totiž budou moci bez problémů vypravit na celodenní výlet do Čech. První spoj vyjíždí z Jelení Hory v 7.40 hod. (příjezd 9.16 hod.), návrat si pak lze naplánovat například až na 19.11 hod. (20.54 hod.). Pro Čechy je spojení o trochu méně výhodné. V Jelení Hoře totiž mohou strávit maximálně 6 hodin. Cena jízdného na jízdu po celé délce trati je 16,50 zlotých. Časy odjezdu vlaků (v závorce uveden čas příjezdu do cílové stanice): Jelení Hora: 7.40 (9.16), 11.58 (13.38), 17.17 (19.09), Trutnov: 9.33 (11.09), 15.00 (16.37), 19.11 (20.54).

Členská základna se rozšiřuje - představujeme nové členy

Obec Horní Radechová

První písemná zmínka o existenci osady ležící severně od Náchoda pochází ze 14. století. Původně se obec jmenovala Dochowa, ale v roce 1402 je již v záznamech náchodského panství vedena pod názvem Hořejší Radechová, nebo také Svrchní Radechová. Tehdy náležela majiteli Náchoda a součástí náchodského panství zůstala po celé feudální období stejně jako sousední Slavíkov, dnes součást Horní Radechové. V kronice je Horní Radechová popsána jako obec ukrytá v malebném údolí, ve kterém se po celé délce jako had vine potok „Radechovka“, z obou stran posetý chalupami a statky. Obyvatelé se živili především zemědělstvím a tkalcovstvím. V roce 1811 zde začala stavba školy a vyučovat se začalo po školních prázdninách v září 1812. V roce 1878 byl položen základní kámen nové kaple, která nahradila starou dřevěnou zvonici. Zvonice stála na příkré stráni zvané „Varta“, kde podle pověsti drželi hlídku naši předkové. Do nové kaple sv. Cyrila a Metoděje, která byla slavnostně vysvěcena 8. listopadu 1881, byl dán zvon z původní zvonice. První zápis o založení zdejšího sboru dobrovolných hasičů je ze dne 22. února 1884. V roce 1910 byla zkolaudována nová silnice z Dolní Radechové přes Horní Radechovou do Červeného Kostelce a v témže roce se obyvatelé postavili proti stavbě železnice, která měla vést z Hronova přes hořejší konec obce k Zábrodí a Hořičkám. 15. února 1912 byla ustanovena Tělocvičná jednota Orel a dne 1. září téhož roku byla ustavující schůze Tělocvičné jednoty Sokol. Dne 5. června 1921 byla založena knihovna. V dubnu 1922 byla zahájena autobusová doprava přes obec z Náchoda do Červeného Kostelce.

V Horní Radechové a na Slavíkově se nachází pomník obětem I. světové války, socha sv. Jana Nepomuckého, již zmíněná kaple sv. Cyrila a Metoděje zapsaná r. 2012 do kulturního dědictví, kamenný kříž v lánku z r. 1840, kamenný kříž ve středu obce. U zrekonstruované budovy školy (kde je knihovna, hospoda s tanečním sálem, a mateřská škola) je nové parkoviště a oplocené dětské hřiště. Budova pošty se dvěma obecními byty má novou střechu a okna. U obecního úřadu (který dostal v roce 2012 novou střechu, okna a fasádu) je vybudováno nové sociální zařízení, které je součástí venkovního sportovního areálu s fotbalovým hřištěm a tenisovými kurty. V centru obce je nová autobusová zastávka.

V letošním roce je v plánu zateplit budovu pošty položit novou dlažbu u autobusové zastávky, opravit střechu kapličky, včetně nového oplechování věžičky. Zrealizovat vybudování varovného vyrozumívacího systému včetně rozhlasu ve spolupráci s Mikroregionem Úpa. Ve spolupráci s Euroregionem Glacensis se bude realizovat stavba rozhledny na Slavíkově. Do budoucna se uvažuje o vybudování nového chodníku, který by bezpečně spojoval hořejší konec s centrem obce.

Od roku 2004 se obec pyšní obecním znakem a praporem. Je vypracován územní a povodňový plán obce.

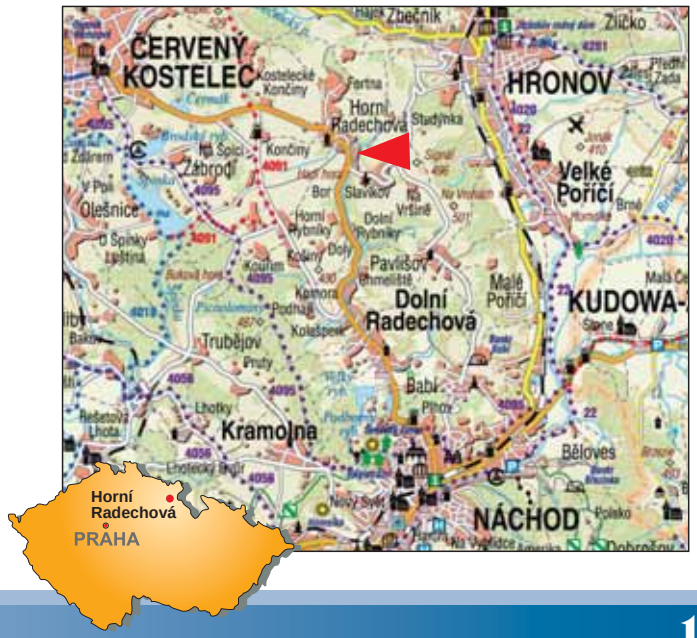

Lidové tradice a zvyky

V tomto čísle se poprvé objevuje nové téma. Rádi bychom čtenářům postupně přiblížili lidové tradice a zvyky, tak jak se nám zachovaly v regionu ať již jako zvyky nebo např. v příslovích a pranostikách.

Je historicky doloženo, že lidovou kulturu ovlivňovaly přírodní podmínky, hospodářské potřeby, ekonomické možnosti venkova a sociální postavení obyvatel. Mezi nejvýraznější etnografické regiony, uchovávající tradiční prvky lidové kultury dodnes, patří především Chodsko, Plzeňsko, jihočeská Blata, Doudleby, Podkrkonoší, na Moravě Valašsko, Slovácko, Haná a oblast Českomoravské vrchoviny - Horácko. Jedná se většinou o oblasti více či méně zemědělského charakteru, kde se lidé živí především prací na polích, či vinohradech. Ale i v oblasti česko – polského příhraničí nacházíme řadu specifických tradic, které stojí za bližší přiblížení.

I když spousta zvyků a tradic už bohužel zanikla, některé přetrvaly dodnes. Lidové zvyky a tradice, které se v našem regionu stále udržují, jsou založeny nejen na křesťanské tradici, ale i na tradici pohanské a mnohdy jsou podmíněné tradicí historickou. Je zajímavé, že řada těchto lidových tradic se objevuje i na polské straně hranic, tak jak se více či méně prolínal život českého i tehdy německého obyvatelstva. Pokusíme se tedy alespoň v omezeném rozsahu některé z nich připomenout.

24. dubna sv. Jiří

Hotel v lázních Kudowa Zdrój (Chudoba - Stroužné) má také název po tomto patronovi

Je proto v lidové tradici uctíván jako patron sedláků, agronomů, hospodářů, rolníků, zemědělců, řezníků, sedlářů, ale i jízdních vojáků (kavalérie), lukostřelců, obrněných jednotek, průzkumníků, rytířů, vojáků a zvědů.

Svátek svatého Jiří je obsažen v mnoha lidových pranostikách, např.:

- *Když je na svatého Jiří mráz, bude i pod křovím oves.*
- *Mrazy neuškodí, co po Jiřím chodí.*
- *Kolik mrazů do svatého Jiří, tolik do svatého Václava.*
- *Jak hluboko před svatým Jiřím namokne, tak zase dlouho po něm vyschne (a naopak).*
- *Pršelo-li před svatým Jiřím, bude po něm ještě více pršeti.*
- *Svatý Jiří stříkne-li, jeden obrok pryč.*
- *Do sucha zaseti do svatého Jiří jest velmi dobře, ale do mokra hrob.*
- *Před Jiřím sucho, po něm mokro.*
- *Je-li na svatého Jiří krásně, bude po něm jistě ošklivo.*
- *O svatém Jiří krásně-li a teplo, následuje nepříjemná a mokrá povětrnost.*
- *Jasný Jiří – pěkný podzimek.*
- *Hřmí-li před Jiřím, bude sníh po něm.*
- *Přijde-li před Jiřím bouře, bude dlouho za okny dobře.*
- *Přijde-li před Jiřím bouře, bude dlouho za kamny dobře.*
- *Jak dlouho před Jiřím hřmí, tak dlouho bude po Jiřím zima. (letos poprvé hřmělo 13. 4.)*
- *Když před Jiřím rosa, to před Michalem mráz.*
- *Co se před svatým Jiřím zazelená, to se po něm ztratí.*
- *Co na svatého Jiří vína vídáme, to o svatém Havlu (16. 10.) neobíráme.*
- *Do svatého Jiřího nebojte se hada žádného.*
- *Na svatého Jiří vylézají hadi a štíři.*

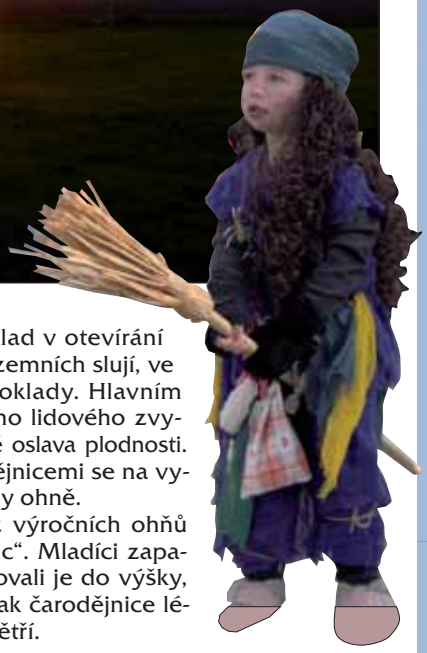

30. duben - pálení čarodějnic

Od středověku se věřilo, že existují dny, kdy mají nečisté síly větší moc než jindy. To platilo například o nočním čase z 30. dubna na 1. května, tato noc byla pokládána za magickou. Víra v nečisté síly, stará jako lidstvo samo, se časem změnila v pověru, že ďábel může svou moc na zemi uplatňovat pouze prostřednictvím lidí – čarodějnic a čarodějů. Svátek se původně pravděpodobně slavil o úplňku, jenž byl nejblíže dnu, nacházejícímu se přesně mezi jarní rovnodenností a letním slunovratem. Lidé věřili, že tuto noc se čarodějnice slétají na čarodějnický sabat, a skutečně je tato noc jedním z největších pohanských svátků. Lidé také věřili například v otevírání různých jeskyní a podzemních slují, ve kterých jsou ukryty poklady. Hlavním smyslem tohoto starého lidového zvyku byla pravděpodobně oslava plodnosti. Na obranu před čarodějnicemi se na vyvýšených místech pálily ohně.

Postupem doby se z výročních ohňů stalo „pálení čarodějnic“. Mladíci zapalovali košťata a vyhazovali je do výšky, prý proto, aby viděli, jak čarodějnice létají na košťatech v povětří.

Velikonoční tradice v Polsku

„Solemnitas Solemnitatum”, to znamená slavení slavnosti - tak v 6. století papež Řehoř Veliký nazval Velikonoce. Nám se vybavují s barevnými kraslicemi, svěcenými jídly v košíku, pečenými bábovkami a mnoha dalšími velikonočními zvyky a tradicemi. Nejdůležitější velikonoční tradicí je „święconka“ – svěcené jídlo. Na Velkou sobotu se v kostele světí dříve připravená a do krásně nazdobeného proutěného košíku vložená jídla. Košík by měl být upleten z proutí, protože vrba je symbolem plodnosti a úrody. I jídla mají svou symboliku, vejce symbolizují nový život, beránek (kdysi formovaný z másla, nyní z cukru nebo těsta) symbolizuje zmrtvýchvstání Ježíše Krista, sůl je ochranou před zkažením, klobása je znamením, že končí půst. Do košíčku se dává i křen, který symbolizuje hořkost Božích muk. Následně se posvěcená jídla rozdělují u snídaně na Velkou neděli. Ale nejoblíbenějším zvykem (zejména pro nejmladší) je tzv. mokré pondělí, polsky Śmigus – Dyngus. V polské tradici se tento den polévá vodou z žertu, což navazuje na dávné pohanské praktiky symbolizující probouzení přírody do života. Polské velikonoční tradice jsou velmi bohaté, zejména tradice jídel (asi neexistuje jiná, tak bohatá kulinářská tradice).

Na tradičním velikonočním stole nemohou chybět taková jídla jako jsou: žurek (kyselá polévka), bílá klobása, bigos (dušené zelí s klobásou a různými druhy masa), různé druhy vajec, červená řepa a křen, šunka, velikonoční bábovky a koláče „mazurki“.

Tradiční pokrmy v Čechách

Bílá polévka „Kyselka“ s koprem, pečeným brambůrkem a praženým vajíčkem

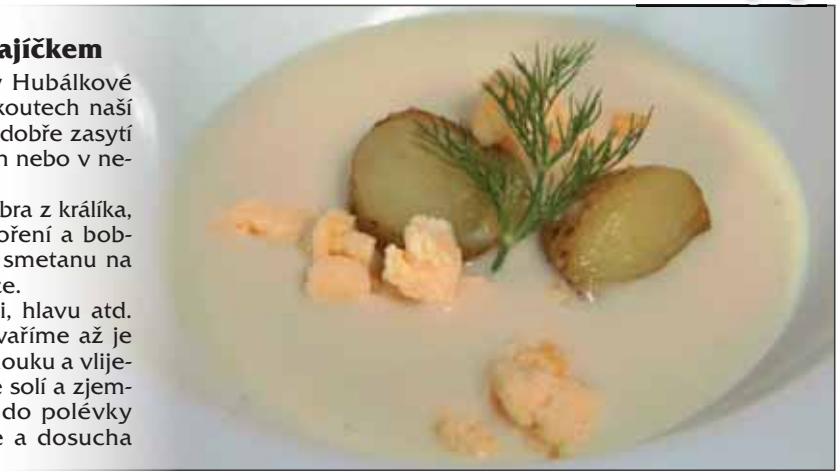

Kyselka je bílá polévka z receptu babičky Hubálkové (najdeme ji v různých obměnách i v jiných koutech naší vlasti). Jedná se o hustou bílou polévku, která dobře zasytí a podávala se při slavnostnějších příležitostech nebo v neděli jako hlavní chod.

K přípravě potřebujeme: 1kg kosti, hlavy, žebra z králíka, kůzlete nebo jehněte, sůl, celý pepř, nové koření a bobkový list, 0,5 l mléka, 2 lžíce hladké mouky, smetanu na zjemnění, 2 vejce a vařené brambory ve slupce.

Do studené vody vložíme opláchnuté kosti, hlavu atd. osolíme a přidáme divoké koření a pomalu vaříme až je maso měkké. V mléce rozmícháme hladkou mouku a vlijeme do vývaru a povaříme. Polévku dochutíme solí a zjemníme smetanou. Při servírování přidáváme do polévky čerstvý kopr, opečené brambory ve slupce a dosucha restovaná vejce.

Nadívané jehněčí hrudí s jarní masovou náplní se žemlí, uzeným masem, mandlemi a listovým špenátem s opečenými bramborovými šulánky a švestkovou omáčkou

Mladé jehněčí hrudí (1kg) vykostíme. Připravíme si náplň z 0,3 kg mletého vepřového masa, soli, pepře, 1vejce a 100 g opražených kostek bílého pečiva, na jemno nakrájeného 0,1 kg libového uzeného masa, mandlí a listového špenátu. Hrudí zavineme a pečeme při stálém polévání cca 1 hodinu.

Bramborové šulánky připravíme promačkáním 0,5 kg vařených brambor, do kterých přidáme 200 g hrubé mouky, 1 vejce a špetku soli. Připravíme tužší těsto, ze kterého vyválíme dlouhý váleček, který krájíme na 3 cm kousky a vyvalujeme jako šulánky. Poté je dáme vařit do vroucí vody, dokud nevyplavou na povrch. Po uvaření je ochladíme ve studené vodě, necháme okapat a opečeme na oleji nebo ještě lépe na sádle.

Švestková omáčka se připravuje z 0,5 l vepřového nebo uzeného vývaru, 0,3 kg domácích švestkových povidel, které rozvaříme ve vývaru. Omáčku zahustíme máslovou jíškou, přidáme mandle a rozinky a ochutíme solí, cukrem, citronovou šťávou a kapkou rumu.

Tradiční pokrmy v Polsku

Kynutá bábovka

K přípravě potřebujeme: 500 g mouky, 150 ml mléka, 150 g cukru, 100 g másla, 6 žloutků, 50 g droždí, 1 lžíce nastrouhané citronové kůry, 1 lžíce vanilkového cukru, 4 kapky mandlového extraktu, sůl, 1 vejce.

Droždí utřeme se lžící cukru, přidáme vlažné mléko a 100 g mouky. Smícháme, přikryjeme utěrkou a necháme v teple kynout. Žloutky utřeme s ostatním cukrem na bílou hmotu. Když kvásek zvětší dvojnásobně svůj objem, přidáme žloutky, mouku, špetku soli, citronovou kůru, vanilkový cukr, mandlový extrakt a zamícháme. Těsto zaděláváme, dokud se nezačnou tvořit bubliny, postupně přidáváme rozpuštěné máslo.

Formu vymažeme máslem, posypeme moukou a do poloviny naplníme těstem. Necháme hodinu v teple kynout. Potřeme rozmíchaným vejcem a pečeme 10 minut při teplotě 200°C, a pak 50 minut při teplotě 180°C. Po vychladnutí můžeme ozdobit cukrovou polevou nebo posypat moučkovým cukrem.